

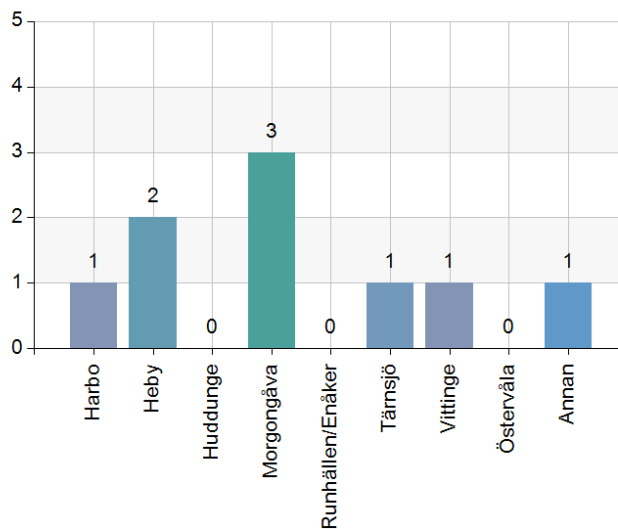
Frågor till medborgardialog till föreningslivet

1. Vad heter er förening?

Vittinge byalag
Heby Gymnastikförening
KFUM Heby
Tärnsjö idrottsförening
Harbo Sockenråd (Vi vill gärna ta del av den sammanställning som görs och därefter få möjlighet att göra tillägg/ändringar i vårt inlägg. Det efter att vi tagit del av de andras svar och fått idéer ifrån.)
Morgongåva Byalag
Ramsjöns fiskevårdsförening

2. I vilken ort/orter har er förening aktiviteter?

Namn	Antal	%
Harbo	1	14,3
Heby	2	28,6
Huddunge	0	0
Morgongåva	3	42,9
Runhällen/Enåker	0	0
Tärnsjö	1	14,3
Vittinge	1	14,3
Östervåla	0	0
Annan	1	14,3
Total	9	128,6

Svarsfrekvens
100% (7/7)

3. Vad anser er förening att Heby kommun behöver mest för att kunna utvecklas på ett bra och hållbart sätt fram till 2040?

Större inflyttning. Vittinge ligger i utkanten av kommunen och gränsar till Uppsala. Kommunen satsar på ny skola hos oss vilket vi uppskattar! Dock måste ni marknadsföra Vittinge mer än vad ni gör ni. Haffa tag i oss eller VIK så hjälps vi åt.

Egen hall. Krävs jättemycket tid och kraft att släpa fram och ta bort alla redskap.

Att alla invånare känner sig välkomna, ett samhälle utan rasism. Att det finns fritidssysselsättning. Allmänna kommunikationer som fungerar.

Ett bra företagsklimat och ett brett föreningsliv

- Marknadsföra kommunen med en slagfärdig slogan som innefattar Härliga Heby, Livfulla Östervåla, Familjevänliga Harbo, Sjönära Morgongåva, Växande Vittinge och Natursköna Tärnsjö, som det står på kommunens hemsida. (I allmänna tal sägs Heby kommun vara "Hästkommunen" med det syns det inget om.)
- Marknadsföra på hemsidan vad som finns att erbjuda sommargäster, besökare och kommunbor. Exempelvis event och dylikt. (Det ska vara lättare att hitta event etc. samt för föreningar/arrangörer att lägga in.)
- Kommunen behöver satsa på antingen färdiga tomtmark med gator och VA för de som vill bygga egna hem. Det behövs också bygga hyresrätter, idag är det mesta av den delen privat.
- Ska det vara sådana beskrivningar på de olika orterna bör det också beskrivas hur och vad som görs för att utveckla just dessa orter. (Familjevänligt? - att flytta hållplatser från skolan, kyrkan och nyuppförda bostadsområden?)
- Hålla hårt i alla hållplatser som gör att Hebykommun är pendlarvänlig. Finns ingen GC-väg med belysning ska det in förväntas att resande och skolbarn vill promenera på vägkanten med barnvagn och matkassar.
- Hemsidan bör göras ännu tydligare. Det är fortfarande svårt för en "nybörjare" att veta vad de olika uppgifterna finns. Kanske räcker med ett register i alfabetiskordning längst ned på startsidan. Titta gärna på Östhammars hemsida.
- Bra om ansvariga också har lite logik i sitt tänk, se DP396 Verksamhetsmark i Harbo. Är det vettigt att "Inom planområdet ska vatten och avlopp lösas genom en enskild lösning på varje enskild fastighet." Hur blir det i miljötänket? Gör i stället färdiga lösningar som följer med fastigheterna.

Heby kommun behöver bygga bostäder och planera villatomter med fjärrvärme där det finns arbetstillfällen, privat service, och snabba tågkommunikationer till Uppsala / Arlanda / Stockholm.

I Morgongåva finns allt ovanstående samt 1500 arbetstillfällen, men inga bostäder. Heby kommun behöver förvärva ytterligare mark som uppfyller ovanstående kriterier.

Hållbara Utvecklingsmål 2040 för Morgongåva:

Ekologiskt att:

Skador på naturen minimeras när samhället utvecklas.

Bebyggelsen ske anpassad till naturen och befintliga bostäder.

Bostäder byggs där fjärrvärme kan erbjudas, då pannorna ska ha bra rening av utsläpp från förbränningen.

Ekonomiskt att:

Öka inflyttningen till där arbetsplatser finns och bra bostadsmöjligheter kan erbjudas så att ökat invånarantal och intäkter gör att kommunalskatten kan sänkas.

Socialt att:

Folk vill flytta till Morgongåva, som skulle kunna växa hållbart till 2500 invånare.

Skapa gemensamhetskänsla så att man hjälper varandra, vilket bygger trygghet.

Äldrevård och skola vilka skapar trygghet.

Har en balanserat åldersstruktur som gynna en positiv ekonomisk samhällsutveckling.

Risker och Hinder:

Osäkerhet finns om vilken service (t.ex. skola) som kan erbjudas långsiktigt.

En del barnfamiljer ser kanske för många hinder eller osäkerheter för att vilja flytta hit.

Näringsutvecklingen har gått framåt i Heby kommun (och Morgongåva), från

Tegelbruk, Järn och stål, Jordbruksmaskiner, Hästar och numera också e-handel.

Speciellt e-handeln har medfört en stor förändring i Morgongåva på kort tid.

Med ökning av antalet arbetstillfällen skapades behov av bostäder, förbättrad infrastruktur och service. Detta måste hanteras som sig bör.

Några åtgärder för att nå kommunens utvecklings och hållbarhetsmål.

Heby kommuns investeringar i bostäder och tomter behöver gå i samklang med de privata investeringar som hittills har skapat ca 1500 arbetstillfällen i kommunen.

Genom de lokala investeringarna kan synergieffekter genereras så att skattemedel kan användas effektivare och minska eller t.o.m. helt undanröja onödig pendling och transporter.

Att det finns ett tågstopp i Morgongåva med lokaltåg till Uppsala (25 minuter) och Sala (16 minuter) har underlättat utvecklingen på orten.

När det dessutom finns välutvecklad service inom gångavstånd på orten t.ex. matvarubutik, post och paketservice, restauranger, fjärrvärme så ger det möjlighet att minska behovet av utsläpp, särskilt de som baseras på fossila bränslen tex till bilar.

Heby kommun behöver bygga bostäder där mest potential finns som ger ekonomiska fördelar, dvs att bygga där vissa bastjänster redan är på plats – t.ex det som man behöver för att leva och bo redan finns på orten.

Riksväg 72 bör förbättras mellan Uppsala och Sala (till 2-1 väg).

Regional service:

Tydliggör med Region Uppsala att Heby Kommun bör ha Uppsala som primär ort för sjukvård (inte Enköping) eftersom det finns bra och snabba kommunikationer med tåg och buss till Uppsala utan byte. Dessutom jobbar många från Heby kommun i Uppsala eller går i skolan där.

Upptåget bör ha entimmes trafik, alla dagar i veckan.

Och minskade antal inställda avgångar.

Distriktssköterskemottagningen skulle kunna utvecklas i Morgongåva och därmed minska transporter och kanske även förbättra hälsan hos ortsborna. (öppet regelbundna tider).

I egenskap av Ramsjöns fiskevårdsförening kommer våra synpunkter nedan främst röra sig om Ramsjöns vattenkvalitet och ekologiska balans. Föreningen kommer även framställa några idéer om livsmiljö i Morgongåva ort och Heby kommun i stort.

Den övergripande målsättningen för de beslut som kommunen fattar är förstås att skapa ett samhälle som bidrar till fysisk och psykisk hälsa hos samtliga invånare i kommunen. Trygga och harmoniska medborgare bidrar till ett välfungerande samhälle där man tillsammans kan lösa problem som uppstår. Därför ser Ramsjöns fiskevårdsförening mycket positivt på denna inbjudan till dialog och för gärna en fortsatt dialog med kommunen i frågor som rör kommunen i stort, men i synnerhet gällande kvaliteten på sjöar och vatten.

Som svar på frågan vill vi på ett övergripande plan framhålla att beslut som fattas bör utgå från ett helhetsperspektiv där olika aspekter vägs samman. Forskning, inom ekologi men också flera andra ämnesområden, pekar allt tydligare på vikten av samverkan på ett sätt vi kanske inte tidigare riktigt har förstått.

Konkret ser vi detta som en uppmaning till att arbeta förebyggande i högre grad än tidigare, oavsett det gäller människors hälsa, miljö, kriminalitet etc. Det är dessutom i förlängningen betydligt mera kostnadseffektivt. Många beslut har under åren fattats som sett i backspegeln visat sig få icke önskade konsekvenser. Ett för oss påtagligt exempel är de följder reningsverkets och dagvattnets utsläpp i Ramsjön fått.

Synpunkter vi framför här inte är något konkret svar på den ställda frågan men bör ses som en bakgrund till våra svar i övrigt.

4. Vilka är de främsta kvaliteterna i er ort idag (och som ni månar om att behålla)?

Skolan.

Vi har barngympa från 2 års ålder. Finns inte så många andra aktiviteter från så låg ålder. Sen har vi upp till seniorer och allt däremellan.

Naturen. Heby arena. Folkets Hus. Allmänna kommunikationer.

Den goda gemenskapen i byn. Tryggheten och de engagerade byborna.

- De goda pendlingsmöjligheterna är nummer ett. Nu med kommande lägre bussbiljettspriser bör eftersträvas att hållplatser behålls, så det är fortsatt enkelt att ta sig till bussen.
- Det är närheten och bra kommunikationer med det större orterna.
- Matvarubutik, skola samt barnomsorg är en livsavgörande för en ort att det finns.
- Äldreboendet, restaurang, mack samt dagverksamheten värnar vi om. Det är ett villkor för att främja bosättning.
- Lekparken för barn är också viktig, ev. vidareutvecklas och ev. utöka med en till.

Vi är måna att behålla det som finns kvar, mycket har redan lagts ner som t.ex. Bibliotek, Distriktssköterskemottagning, Folketshus, högstadiet i skolan mm.

Kvar finns bland annat: Rungården, Skola med sporthall, Förskolor, Fritidsgården Minken, Elljusspår, Utegyrn, Skoterled, tågstopp, bussförbindelse. Det bör behållas och underhållas.

Den privata servicen har utvecklats väl tillsammans med expansionen på e-handeln: Livsmedel med chark och bake off, bilbränsle, all paketservice, fyra restauranger, godis, ATG, Svenska Spel, heminredning, Café, Veterinär, UL biljetter, frimärken, Uttags automat för kontanter, mm.

Morgongåva har en vacker natur med närliggande sjöar, skogar och jordbruksmark. Vi vill här hänvisa till aktuell forskning som är mycket enig om att naturen påverkar vår hälsa på ett positivt sätt. Den behöver alltså förvaltas väl och göras tillgänglig för alla.

Ramsjön är ett tydligt exempel på en negativ spiral. Som fiskevårdsförening har vi under senare år fokuserat på att försöka göra något åt detta problem. 2019 fick vi LOVA-bidrag för att genomföra en analys av sjön, vilken genomfördes våren 2020 av WRS i Uppsala i samarbete med Naturvatten i Roslagen. Deras slutsatser var att Ramsjön riskerar att bli en död sjö, om inte insatser för att kraftigt minska såväl den externa som den interna belastningen genomförs. Den externa belastningen kommer huvudsakligen från reningsverk och dagvatten, den interna är följden av alla utsläpp som skett under många år och som idag genererat en egen negativ spiral i sjön.

2022 lyckades fiskevårdsföreningen med pengar från bl.a. Sparbanksmiljonen genomföra ett reduktionsfiske, vilket kan vara ett bra och kostnadseffektivt sätt att ta sig an den interna belastningen av Ramsjön. På grund av att kommunen inte hade någon plan för att ta sig an den externa belastningen nekades vi LOVA-bidrag till detta. Eftersom kommunen nu har påbörjat åtgärder vad gäller reningsverk och dagvatten hoppas vi få LOVA-bidrag för ytterligare 3 reduktionsfisken, vilket utgår från Klara Vattens bedömning (de som genomförde fisket). De har jobbat med reduktionsfiske i många år och deras kommentar var att Ramsjön är en av de mest förorenade sjöar de jobbat med.

Det betyder inte att den inte går att rädda. Det gör den! Men det kräver aktiva insatser både gällande den interna och externa belastningen av fosfor och andra utsläpp.

5. Vad anser ni att er ort behöver mest för att föreningslivet ska kunna utvecklas på ett bra och hållbart sätt fram till 2040?

Tågstoppet! Mycket viktigt för oss för att föreningslivet ska fortgå samt en sporthall!

Egen hall. Många fler ledare.

Mindre rasism och främlingsrädsla - idag känner sig inte alla våra medlemmar välkomna i kommunen och flera har uttryckt att de valt bort Heby tätort för att de inte känner sig välkomna eller trygga där på grund av uttalad rasism. Bra kommunikationer så att medlemmar kan transportera sig till och från aktiviteter. Obundet föreningsstöd, för att kunna ha stabilitet. Samarbete mellan föreningar.

Att det fortsättningsvis satsas på bygden. Att det finns en god samhällsservice och goda kommunikationer.

- Starta ett nätverk för föreningar och sockenråd liknande de övriga nätverken som redan finns. Det blir ett naturligt sätt när föreningsverksamhet ska samordnas. Idag händer det att flera event sker samma dag/helg. Kommunen kan också ha en naturlig dialog om aktuella, relevanta frågor. (Se gärna Östhammars kommun).
- Samlingslokal, typ bygdegård, som kan utnyttjas för föreningsmöten, kalas eller annat. Idag används Birgitta gården men den är för liten, svår att möblera om och därför inte användbar i många sammanhang.
- Ungdomar behöver en lokal som de kan nyttja, det finns många ungdomar som har ett motorintresse, där skulle det verkligen vara bra med en lokal typ verkstad.
- Kommunens återkoppling på olika medborgardialogresultat och kommande åtgärder.

En öppen träffpunkt/samlingslokal anpassad till samhällets storlek, med värme och toalett året om.

Det bör finnas utrustning som tex modern AV utrustning för att kunna hålla möten och utbildningar.

För en bra utveckling är kommunikation och information central. Bra samarbetsformer behövs där information delas (förening till och från kommun och mellan olika enheter inom kommunen) och där forum skapas för gemensamma diskussioner och planering.

Nedan följer ett exempel på när kommunikationen inte fungerat:

Föreningens kontaktpersoner på kommunen var involverade i arbetet, de hade bejakat projektet och var medvetna om var fisket skulle utgå ifrån (kommunens mark, fd campingen). Mark- och planerheten verkade inte känna till planerna och menade att föreningen skulle betala hyra för att använda kommunens mark i samband med reduktionsfisket samt troligen behöva söka bygglov för att få ställa en container där. Lite absurt blev det eftersom det är kommunens gamla synder som reduktionsfisket skulle bidra till att förbättra. Lyckligtvis ändrades detta och vi kunde genomföra fisket utan problem. Poängen är att det är viktigt, som fiskevårdsförening, att känna att kommunen försöker stötta konstruktiva initiativ.

Det skall dock betonas att fiskevårdsföreningen haft en bra kommunikation med våra kontaktpersoner på kommunen och att vi utan deras medverkan knappast hade kommit dit vi är dag.

6. Finns det outnyttjade områden i er ort idag som skulle kunna göras i ordning och användas av föreningslivet/kulturlivet?

Ja, vid nya skolan upp mot skogen skulle det vara perfekt med en sporthall!

VedKalles skulle kunna utvecklas. Med utegym.

Vi har mycket av vår verksamhet på landsbygden, inte i tätorterna. Det finns mycket områden för att utveckla friluftsliv- och föreningsliv. Det är viktigt att det är flexibelt hur man får använda sin mark, så en översiktsplan inte binder upp områden för en lång tid framåt. Vi vet inte idag var vi kommer att behöva en värmestuga eller motionsspår, men det är viktigt att vi får planera det tillsammans med respektive markägare utan att detaljstyras av en plan.

Grusplanen på Furuwallen skulle behöva utvecklas.

- Gamla kvarnen i Centrum (efter sanering).
- Gamla dagiset.
- Del i den nya skolan för idrott / samlingslokal (föreningar kan medverka i utförande).
- Harbo IF's har lokal som kan byggas till alternativt upplåta mark till allmän föreningslokal. Där skulle även en utomhusdansbana anläggas.
- Gamla snickeriet

Byalagets "Magasin" är en karakteristisk byggnad för samhället som kan utvecklas.

Del av centrumhuset skulle kunna anpassas till kulturlivet.

Grön mötesplats behöver omplaneras.

Avfart för bilar och rastplats med bryggor vid Axsjön från riksväg 72.

Tomt brevid ICA för utveckling av kulturliv.

Förbindelseväg från Axsjövägen för att komma ut på Axsjön både sommar och vintertid.

Gång och Cykelbana från Strandvägen till Idrottsvägen.

Före detta campingplats som kan återupplivas till annat.

Kommunens mark/grönområdet där den gamla campingen låg skulle med viss insats från kommunen kunna bli en liten oas för allmänheten.

Just nu är den inte lätt att nyttja, inte bara på grund av Ramsjöns dåliga status, utan också därför att de insatser som kommunen skulle kunna bidra med saknas. Vår förening har öppnat upp en mindre yta, tidigare var hela strandlinjen täckt med vass, vilket gjorde det svårt att fiska från land, sätta ut en båt i sjön och att kunna njuta av utsikten.

Vi föreslår att:

- mer vass tas bort för att vidga utsikten över sjön och göra den mer tillgänglig
- fasta bord och stolar ställs ut
- en brygga med möjligheter för rullstolsburna att fiska byggs där vi nu öppnat upp mot vattnet.

7. Hur skulle er ort behöva utvecklas och planeras för att inspirera invånarna till ännu mer fysisk aktivitet och social samvaro?

En sporthall skulle behövas! Vi får idag åka till Morgongåva eller Järlåsa.

Att inte bygga en sporthall i samband med nya skolan är ju ett skämt!

Mötesplatser

Tätorterna Heby och Morgongåva har motionsspår, men huvudsakligen utanför centrum. Kanske små leder till och från elljusspåret och centrum? Cykelbanor/vägar är jättebra, så fler sådana. De behöver inte vara av högsta kvalitet. Insatser mot buskörningarna på kvällar och nätter behövs, det känns inte tryggt att vistas på gatorna kvällstid pga omoget rallykörande. Ska man vara social, behöver man känna sig trygg i utemiljön. Vi jobbar på att utveckla vår verksamhet på landsbygden, för där finns färre aktiviteter än i tätorterna - men större potential till en fin och trygg miljö.

Vi skulle behöva en undertryckshall med konstgräsplan på furuvallen.

- Gemensam lokal (typ bygdegård) som kan användas för inomhuslek för barn, utställningar, dans etc.
- Skapa en ungdomsplats som träffpunkt med eller utan deras bilar. Det finns ett antal E-traktorer i Harbo.
- I/vid en ny skola då vore det på sin plats att man får till en större lokal för idrott / samlingslokal.
- Arrangera ett trivsammare centrum med blommor och rabatter. Varje ort kan t.ex. ha en rabatt med blommor som ordnats med olika blommor/färger till ortnamnet.
- Göra isrinken till en kommunalangelägenhet. Idag spolås och skottas det helt ideellt.
- Ett större gym.
- Bättre, säkra, hela och fungerande lekplatser.
- Ge support/stöd till ideella föreningar t.ex. Laksjösvänner som håller badplatsen i fintskick.
- Tämningar bör få mer uppmärksamhet. Den gynnar nyinflyttade, sommargäster, företagare samt socialt nätverkande mellan innevånare och deras gästande vänner. En mycket bra reklam för kommunen.
- Göra en sagopromenad för de yngre barnen.
- Göra en naturhinderbana för alla. Här kan både löp- skidspåret i Harbo och Haga användas
- Ovanstående kräver projekt- samt ekonomiskhjälp från kommunen för genomföranden.

Kan kanske börja med nätverket?

- Fiske bör vara ytterligare en fritidsverksamhet på kommunens hemsida. Dessvärre hittar jag ingen aktivitetslista på hemsidan. Evenemangslistan är svår att hitta och där finns tyvärr inte heller något att läsa mer än en sagostund.
- Cykelväg mellan Haga och Östervåla likt den mellan Heby och Morgongåva vilket främjar fysisk aktivitet och minskar risken för olyckor med oskyddade trafikanter. Det är också positivt både för miljön och hälsan om fler kan ta cykel i stället för bil på den aktuella sträckan. Det är många boende längs sträckan som enkelt skulle kunna ta sig del av sträckan med cykel med som pga. mycket smal vägren och betydande trafikrisker tar bilen och även skjutsar sina barn dit de skulle kunnat cykla själva om vägen var trygg.
- Supporta/stödja löp- skidspåret i Harbo och Haga.

Samhället behöver en social träffpunkt anpassad till samhällets storlek.

Ett bra sätt att kunna strandpromenera runt Axsjön på södra och västra sidan, samt bygga en rastplats med bryggor längs riksvägen.

Bygg en lekplats vid gröna mötesplatsen.

Nedfart till Axsjön med parkeringsplats, för båt, snöskoter och snöplog (skridskoslinga / skidspår vintertid)

Båda sjöarna behöver synliggöras från riksväg och järnväg.

Samtidigt, ska de tillgängliggöras och utvecklas.

Inventera och underhålla befintliga stigar som flitigt nyttjas av innevånarna.

(t.ex. vid Fågelsången)

Röja befintliga leder (t.ex. skoterleden)

Utegyms och elljusspår ska underhållas och utvecklas.

Promenad och Mountainbikeleden kan underhållas, märkas ut, marknadsföras

Skid- och Pulkabacke för barn.

1. För att sociala kontakter ska underlättas behöver det finnas ställen där man naturligt sammanstrålar och kan lära känna varandra, platser/lokaler avsedda för speciella aktiviteter och såna som kan användas mera generellt, t ex för kulturella aktiviteter (diskussionsaftnar, musiktillställningar, föreläsningar). Morgongåva Folkets hus borde kunna tas i bruk för detta!

2. Morgongåva saknar bra promenadstråk och vandringsleder. Det finns några på kartan men i verkligheten är flera svåra att hitta på grund av att de är väldigt dåligt uppmärksade. Information om vad som finns skulle behöva förbättras. I Heby t ex finns bra vandringsmöjligheter i området vid elljusspåret och något liknande skulle göra stor skillnad för Morgongåva.

3. En stor utmaning som Morgongåva står inför är att lösa den delning av samhället som järnväg och riksväg skapar. Järnväg och riksväg delar effektivt samhället och försvårar såväl tillgänglighet som integration. Ett par exempel:

- Vid Näset finns en busshållplats som inte kan användas av boende norr om järnvägen
- Om man bor utefter Strandvägen och vill använda elljusspåret måste man först ta sig till centrum för att sedan ta sig tillbaka på andra sidan järnvägen. Det blir en extra sträcka som för vissa kan bli mer än 2 kilometer.

Vägen över spåret däremot är kanske 50 meter. Här skulle behövas planeras för en ytterligare järnvägsövergång för gående. Som det ser ut nu lockar det till lagbrott eller att man tar bilen till spåret, ingetdera någon smart lösning.

Detsamma gäller om man som boende längs Strandvägen vill nyttja den nu påbörjade gång- och cykelvägen från Morgongåva till Vittinge. För att då slippa omvägen skulle det betyda att man måste gå/cykla på riksvägen ända fram till Grimle.

4. Ett ytterligare vägrelaterat problem är trottoaren mellan Strandvägen och Gåvans Pizzeria. Trottoaren är så pass smal att de barn som dagligen tar sig till skolan gåendes eller med cykel befinner sig bara decimeter från den tunga trafiken på väg 72 som i hög grad utgörs av långtradare och bussar. På vintern blir den ofta övertäckt med upplogad snö från vägen vilket gör framkomligheten försvårad och för dem med rörelsesvårigheter helt omöjlig. Vi skulle därför gärna se att något gjordes för en säkrare och framkomligare väg mellan Strandvägen och Morgongåva centralsamhälle, tex:

-Att utvidga trottoaren och göra den bredare

-Anlägga en ny gång-/cykelväg nedanför slänten, på större avstånd från väg 72

-Sätta upp ett räcke mot vägen (vilket förvisso inte skulle hjälpa mot problemen med snö, men dock skapa större säkerhet för fotgängare och cyklister).

8. Var tycker ni att det är lämpligast att planera för nya bostäder i er ort?

Gamla hästhagen vid Runvägen/Brunnsätravägen. Bygg parhus där.

Fortsätt bygga hus mellan nya området och smedstorpet.

Det planlagda området vid Vattentornet.

Utmed landsvägarna, t.ex. väg 254, borde det vara lätt för markägare att upplåta mark till bostäder eller bygga själva. Krav på max antal bostäder i en by behövs inte, det lägger bara krokben för utveckling. Det finns stor potential hos privata markägare att bygga på egen mark. Detaljplanera inte så att dessa möjligheter minskar. Bygg hellre på skogsmark än åkermark - vi kommer att behöva odlingsbar mark mer än skogsmarken.

- Mellan 272 Aldors garaget och mot Långjärde. Både höger och vänster sida strax norr om Harbo. "Orten som breder ut sig i solens glans när man kommer ut från skogen".
- Mellan Parkvägen och Viby Säteri.
- Fortsätta utåt på Björklingevägen.
- Forsbo området (mellan gamla rörfirman och ICA upp mot Funkbo.
- Strax norr och söder om Haga.

På mark och tomter med attraktivt läge som folk och familjer vill investera i och bygga på.

Samtidigt ska samhället växa på ett sätt så att bebyggelsen är sammanhängande.

Tomterna måste vara byggbara, till exempel inte med berg i dagen eller stora nivåskillnader.

Ändra ÖP Morgongåva och tillåt bostäder även söder om riksvägen. Där finns goda möjligheter för bostäder på kommunalägd mark.

Vi har inte tillräcklig kunskap för att säga så mycket om var nya bostäder bäst bör placeras.

Däremot tycker vi att det är viktigt hur de nya områdena planeras. Med tanke på vad vi tidigare framfört gällande naturens positiva inverkan på oss människor anser vi att dessa aspekter behöver vägas in. Om t.ex. ett skogsområde ska bebyggas bör man inte börja med att kalhugga utan behålla träd som får integreras i bostadsområdet.

Vi har också framhållit vikten av social samvaro och det känns viktigt att i området bygga in naturliga mötesplatser, som t ex grönområden som kan nyttjas till fria aktiviteter, lekplatser, grillplatser, gemensam bastu mm.

9. Var tycker ni att det är lämpligast att planera för nya företag och kommersiella verksamheter i er ort?

Vid gamla kiosken /pizzerian.

Vi har en äldre befolkning i Vittinge och vi är k behov av en liten ICA

På västra sidan av Tärnsjövägen.

I tätorter - där de inte stör boende. Utanför tätorter - där markägaren anser att det passar. Se svar 8.

- Vid Harbomacken, bra för både nya och etablerade företag. Där borde också det upprättas en pendlarparkering där även expressbussen stannar.
- Haga, runt gamla fabriken och väster om den. Där borde också det upprättas en pendlarparkering där även expressbussen stannar.

Väster om samhället kring Molnebovägen. Endast norr om riksvägen.

Centrum kan växa både längs riksvägen och vid ICA.

Enligt den redovisade planen kommer företagen att ligga samlade och det tycker fiskevårdsföreningen är positivt.

10. Vad behövs för att våra sjöar och vattendrag ska må bra i er ort?

Vi har Tena som vi sköter om och det fungerar bra

Stora krav på rening.

Att avloppsnätet tål påfrestningar. Att gamla dammar och mindre vattenkraftverk får finnas kvar. Att inte alltför mycket död ved tillåts ligga i ån och skräpa ner och dämna upp.

- Minimera utsläpp av dagvatten från samhället.
- Jobba förebyggande för att förhindra att sjön Tämnamaren (Upplands näst största insjö) växer igen. Ge support/stöd till ideella föreningar som vill/kan hålla sjöar öppna.
- Laksjösvänner håller badplatsen i gott skick och därmed hålls vattnet/stranden efter. Stöd och engagemang av kommunen för driften av Laksjöbadet saknas och behövs
- Sanera gamla kvarnens mark fri från miljöfarliga rester. Dessa läcker om inte nu så senare ut i bäcken.

Axsjön:

Vatten som normalt sett infiltrerats ner i backen vid e-handlare, rinner numera från tak och parkeringar till diken och ut i sjön, och kan ha orsakat förorening.

Ramsjön:

Rensa bäcken från Fågelsången in till Ramsjön och skapa två stycken dagvattendammar på vardera sidan om riksvägen för att förhindra översvämningar.

Heby kommun skulle tjäna på att dra lärdom av gjorda erfarenheter/misstag samt utgå från den forskning som finns vid fortsatt planering.

Nu planeras t ex både för nya företag och bostadsområden i Morgongåva, något som ytterligare kommer att belasta reningsverket. Har nuvarande reningsverk den kapacitet som krävs för detta eller behöver det byggas ut?

Ytterligare åtgärder krävs också för att återställa redan uppkomna skador. Ramsjön är ett aktuellt exempel där mycket arbete återstår innan vi har en frisk sjö (se fiskevårdsföreningens övriga svar) och det gäller självklart även Axsjön men om den har vår förening mindre kunskap.